GS0 S6 04 (M)
Exam Code : SOM 6D

গণ মাধ্যম আৰু সমাজ

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

সমাজতত্ত্ব

খণ্ড - ১

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপক জ্যোতি প্রসাদ শইকীয়া, ডিব্রুগড় বিশ্ববিদ্যালয়

ড° নির্মালি গোস্বামী,তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষী

গার্গী গায়ন, সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

মূর্চ্ছনা কৌশিক, শৈক্ষিক পৰামর্শদাতা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য	ভাষান্তৰকাৰী
১	নম্রতা শর্মা, নগাওঁ	প্রবীণ চন্দ্র শর্মা
২	ভূষিতা শর্মা, তেজপুৰ	বিনয় শর্মা
৩,৪,৫,৬	শ্রুজনী স্মৃতিৰেখা, গৱেষণা শিক্ষার্থী, টি আই এচ এচ, গুৱাহাটী	৩, ৪ বিনয় শর্মা, ৫ অর্ণৱ শর্মা ৬ প্রফুল্ল নাথ
৭	ঋতুপর্ণা পাটগিৰি, গৱেষণা শিক্ষার্থী,জে এন ইউ	ভাস্বতী গোস্বামী

সম্পাদনা গোটঃ

বিষয়বস্তু (ইংৰাজী সংস্কাৰণ) ঃ ড° এ. এচ. শ্বিমৱেইৱাং , সহঃ অধ্যাপক, সমাজতত্ত্ব বিভাগ, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়

ভাষা (ইংৰাজী সংস্কাৰণ) ঃ এলিজাবেথ এল. থিয়েক, সহঃ অধ্যাপিকা, ইংৰাজী বিভাগ, কামপুৰ মহাবিদ্যালয়

ভাষা (অসমীয়া সংস্কাৰণ) ঃ ড° নিভাৰাণী ফুকন, সহঃ অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ মূর্চ্ছনা কৌশিক, শৈক্ষিক পৰামর্শদাতা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রথম প্রকাশ ঃ জানুৱাৰী, ২০২০

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাঁও, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০১৭

উপ-মুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০০৬; Web : www.kkhsou.in

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
দূৰ শিক্ষা সংস্থা, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ১ ঃ **যোগাযোগৰ পৰিচয়** ৫-১৪

যোগাযোগ ঃ অর্থ আৰু সংজ্ঞা, সমাজ বিজ্ঞানত যোগাযোগৰ ধাৰণা, প্ৰকাৰ আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা

অধ্যায় ২ ঃ **গণসংযোগৰ পৰিচয়** ১৫-২৪

গণসংযোগৰ ধাৰণা, গণসংযোগৰ পৰিচয়, গণসংযোগৰ কাৰ্য্যাৱলী

অধ্যায় ৩ ঃ **মৌখিক যোগাযোগ** ২৫-৩৪

মৌখিক যোগাযোগৰ তাৎপর্য্য, একাধিক অর্থ, বহুবোধক, মৌখিক যোগাযোগৰ প্ৰকাৰ

অধ্যায় ৪ ঃ **অ-মৌখিক যোগাযোগ** ৩৫-৪৪

অ-মৌখিক যোগাযোগৰ ধাৰণা, অ-মৌখিক যোগাযোগৰ কাৰ্য্যাৱলী আৰু উপাদান

অধ্যায় ৫ ঃ **শ্ৰৱণ** ৪৫-৫৬

শ্ৰৱণৰ ধাৰণা আৰু গুৰুত্ব, সক্ৰিয় শ্ৰৱণৰ প্ৰক্ৰিয়া

অধ্যায় ৬ ঃ **জন-সংযোগৰ তত্ত্বসমূহ** ৫৭-৬৭

আদর্শতত্ত্বসমূহ, সমাজতাত্ত্বিক তত্ত্বসমূহ

অধ্যায় ৭ ঃ **গণসংযোগ আৰু সমাজ** ৬৮-৭৮

গণমাধ্যম আৰু ইয়াৰ কাৰ্য্যাৱলী, বিবাহ আৰু পৰিয়ালত গণমাধ্যমৰ প্ৰভাৱ, গণমাধ্যম আৰু ভাৰতীয় পৰিয়াল

পাঠ্যবিষয়ৰ পৰিচয়

'গণমাধ্যম আৰু সমাজ' নাম দিয়া এই পাঠ্যবিষয়টোৰ জৰিয়তে শিক্ষার্থীসকলক সমাজতাত্ত্বিক দিশেৰে গণমাধ্যম আৰু সংযোগৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

পাঠ্যবিষয়টোত মুঠ ১৪ টা অধ্যায় আছে। অধ্যায়বোৰক দুটা খণ্ডত ভগোৱা হৈছে। প্ৰতিটো খণ্ডত ৭ টাকৈ অধ্যায় আছে। পাঠ্য বিষয়টোত তাত্ত্বিক দিশেৰে আলোচনা কৰা মূল বিষয়বোৰ হ'ল গণমাধ্যম আৰু গণসংযোগৰ পৰিঘটনা। ইয়াৰ উপৰি আলোচনাকালত গণসংযোগৰ বিভিন্ন দিশৰ ব্যাখ্যাও আগবঢ়োৱা হৈছে। পাঠ্যবিষয়ত সন্নিৱিষ্ট অধ্যায়বোৰৰ দ্বাৰা সমসাময়িক সমাজৰ পৃষ্ঠভূমিত গণমাধ্যম আৰু গণসংযোগৰ তাৎপর্য বিচাৰ কৰি চোৱাৰ চেষ্টা চলোৱাহৈছে।

ইয়াৰ উপৰি, পাঠ্যবিষয়টোত সন্নিৱিষ্ট অধ্যায়বোৰত মৌখিক আৰু অনা-মৌখিক সংযোগৰ ধাৰণা দুটাৰ আলোচনাত জোৰ দিয়াৰ লগতে শ্ৰৱণৰ ধাৰণা, বিজ্ঞাপনৰ বিভিন্ন দিশ তথা উন্নয়নত গণমাধ্যমৰ তাৎপর্যও আলোচনা কৰা হৈছে। আটাইবোৰ বিষয়েই প্ৰাসংগিক উদাহৰণসহ বহলাই ব্যাখ্যা কৰা হৈছে।

খণ্ড পৰিচয়

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ সমাজতত্ত্ব বিষয়ৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ 'গণমাধ্যম আৰু সমাজ' শীর্ষ পাঠ্যবিষয়ৰ এইটো হ'ল প্ৰথম খণ্ড। খণ্ডটোৰ উদ্দেশ্য হ'ল শিক্ষার্থীক গণমাধ্যমৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰাৰ তাত্ত্বিক দৃষ্টিভংগী বুজাত সহায় কৰা। ইয়াৰ লগতে গণমাধ্যমৰ কিছুমান ধাৰণা আৰু দিশৰ বহল ব্যাখ্যাও পাঠ্য বিষয়টোত অন্তর্ভুক্ত কৰা হৈছে।

এই উদ্দেশ্যবোৰ আগত ৰাখি 'যোগাযোগৰ পৰিচয়' শীর্ষক প্ৰথম অধ্যায়টোত সমাজ বিজ্ঞানত সংযোগৰ অর্থ ব্যাখ্যাত মনোনিৱেশ কৰা হৈছে। অধ্যায়টোত সংযোগৰ প্ৰকাৰ আৰু প্ৰয়োজনীয়তাৰ আলোচনাকো স্থান দিয়া হৈছে।

দ্বিতীয় অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'গণ সংযোগৰ পৰিচয়'। ইয়াত গণসংযোগৰ ধাৰণা, অর্থ, প্ৰকাৰ আৰু কার্যাৱলী আলোচনা কৰা হৈছে।

'মৌখিক যোগাযোগ' নামৰ তৃতীয় অধ্যায়টো পঢ়ি শিক্ষার্থীয়ে মৌলিক সংযোগৰ ধাৰণা আৰু প্ৰকাৰসমূহৰ বিষয়ে বুজিব পাৰিব। ইয়াত প'লিচেমি (polysemy) ৰ ধাৰণাটোও আলোচনা কৰা হৈছে।

চতুর্থ অধ্যায় 'অ-মৌখিক যোগাযোগ'ত মৌলিক ব্যতিৰেখে অন্য সংযোগ ধাৰণা, ইয়াৰ বিভিন্ন উপাদান আৰু কার্যাৱলী সম্পর্কে আলোচনা কৰা হৈছে।

পঞ্চম অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'শ্ৰৱণ'। ইয়াত কথা শুনাৰ ধাৰণাটো আৰু ইয়াৰ তাৎপর্য বহলাই আলোচনা কৰা হৈছে। সক্ৰিয় শ্ৰৱণ প্ৰক্ৰিয়াৰ ব্যাখ্যা হ'ল অধ্যায়টোত সন্নিৱিষ্ট আনটো গুৰুত্বপূর্ণ বিষয়।

'গণসংযোগৰ তত্ত্বসমূহ' শীর্ষক ষষ্ঠ অধ্যায়টোত শিক্ষার্থীসকলক গণসংযোগৰ আদর্শমূলক আৰু সমাজতাত্ত্বিক তত্ত্ববোৰৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়া হৈছে।

সপ্তম অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ'ল 'গণসংযোগ আৰু সমাজ'। ইয়াত বিবাহ আৰু পৰিয়ালৰ দৰে সামাজিক অনুষ্ঠানবোৰ বিশেষভাৱে গণমাধ্যমে পেলোৱা প্ৰভাৱৰ আলোচনা কৰা হৈছে।

পাঠবোৰ অধিক আকর্ষণীয় আৰু তথ্যজ্ঞাপক কৰি তুলিবলৈ অধ্যায়বোৰত 'অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ' নামৰ শিতান এটা ৰখা হৈছে। এই শিতানটোৰ জৰিয়তে অধ্যায়টিত সন্নিৱিষ্ট বিষয়বস্তুবোৰৰ কিছুমান অতিৰিক্ত তথ্য আগবঢ়োৱাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। বিষয়বস্তু অধ্যয়নৰ অগ্ৰগতি অহৰহভাৱে পৰীক্ষা কৰি থকাত শিক্ষার্থীসকলক সহায় কৰিবলৈ অধ্যায়বোৰৰ বিভিন্ন শিতানৰ অন্তত 'অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ' শিৰোনামৰ অধীনত কিছুমান প্ৰশ্ন সোধা হৈছে। 'অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ'ত থকা প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ প্ৰতিটো অধ্যায়ৰ সামৰণিত পঢ়িবলৈ পাব। প্ৰতিটো অধ্যায়ৰ সামৰণিত শিক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষাত আশা কৰা শৈলীত ৰচনাধর্মী আৰু চমু প্ৰশ্নৰ শিতানত কিছুমান আৰ্হি প্ৰশ্ন সংলগ্ন কৰা হৈছে।